

Bulletin Eko-netu

Přečtěte si v tomto čísle bulletinu:

Komise rozhodla o prvních národních alokačních plánech 1

Nové strategie nakládání s odpady a přírodními zdroji 2

Strategie udržitelného využívání přírodních zdrojů 2

Strategie prevence a recyklace odpadů 3

Přečtěte si v příštím bulletinu 4

Komise rozhodla o prvních národních alokačních plánech

Evropská komise potvrdila svůj záměr všemi dostupnými prostředky podpořit splnění cílových hodnot emisí skleníkových plynů, ke kterým se EU a členské státy zavázaly v Kjótském protokolu. Evropská komise rozhodovala o prvních 10 národních plánech na přidělení emisních povolenek pro energeticky náročná průmyslová zařízení na období 2008-2012 podle Programu obchodování s emisemi v EU. Komise snížila množství povolenek navržených v národních alokačních plánech o téměř 7%, což představuje snížení emisí o 7% oproti roku 2005.

Projednávány byly národní plány Německa, Řecka, Irska, Lotyšska, Litvy, Lucemburska, Malty, Slovenska, Švédska a Velké Británie. Povolenky přidělené těmto zemím představují 42% celkového množství povolenek rozdělených v rámci prvního období obchodování s emisemi v letech 2005-2007. Cílem Programu obchodování s emisemi v EU je snížit množství emisí skleníkových plynů z energetiky a průmyslu za ekonomicky přijatelných nákladů a tím pomoci splnit závazky Evropské unie a jejích členských států deklarované v Kjótském protokolu.

Národní alokační plány (NAP) stanoví pro každý členský stát „strop“, či limitní hodnotu emisí CO₂, které mohou zařízení zařazená do Programu obchodování s emisemi EU vypouštět a dále určí, jaké množství emisních povolenek každé z těchto zařízení obdrží.

Úkolem Komise je zhodnotit návrhy národních alokačních plánů jednotlivých členských států podle 12 alokačních kritérií definovaných Směrnicí o obchodování s emisemi. Kritéria, mimo jiné, sledují soulad alokačních plánů se závazky Evropské unie a členských států v Kjótském protokolu, jejich porovnání se skutečnými emisemi vykazovanými ve výročních zprávách Komise a hodnocení technologického potenciálu snižování emisí. Komise může předložený národní plán akceptovat celý, nebo pouze částečně.

Komise v závěrech hodnocení vyzve členský stát ke změnám v alokačním plánu v případě, že:

- Navržený celkový počet povolenek („strop“) pro obchodovací období 2008-2012 neodpovídá splnění závazku daného státu v Kjótském protokolu
- Navržený celkový počet povolenek neodpovídá předpokládanému množství emisí a technologickému potenciálu snižování emisí, s ohledem na nezávisle naměřené emise v roce 2005, očekávaný ekonomický vývoj a změny intenzity uhlíku
- Navrhovaný limit pro využití kreditů domácími podniky získaných v projektech snižování emisí ve třetích zemích podle tzv. flexibilních mechanismů upravených v Kjótském protokolu, není v souladu s pravidlem, že využití těchto mechanismů musí doplňovat národní opatření ke snižování emisí, nikoliv je nahrazovat.

Pokud Komise požaduje úpravy v alokačním plánu, informuje členský stát o tom, jaký postup a jaká opatření budou pro ni přijatelná. V případě, že členský stát tato opatření přijme, je alokační plán automaticky schválen.

Téma bulletinu:

Strategie udržitelného nakládání s přírodními zdroji EU

a

Strategie prevence a recyklace odpadů EU

Podrobné informace v člancích na stranách 4 a 5

Nové strategie nakládání s odpady a přírodními zdroji

V prosinci 2005 přijala Evropská komise dva důležité dokumenty upravující otázky odpadového hospodářství. Byly to **Strategie udržitelného využívání přírodních zdrojů v Evropě** a **Strategie prevence a recyklace odpadů**. Hodnocení obou strategií vyzdvihuje především využití nových a moderních rozhodovacích procesů. Strategie vycházejí z rozsáhlých analýz a konzultací se všemi zainteresovanými subjekty. Problematika odpadů je v nich pojata komplexně a věnuje pozornost souvislostem s dalšími strategiemi a politikami. Jednou ze strategických priorit je novelizace právních předpisů.

Obě zmiňované strategie patří mezi celkem sedm tematických strategií vycházejících z Akčního programu pro životní prostředí na léta 2002-2012 (<http://ec.europa.eu/environment/newprg/index.htm>). Ostatní strategie jsou zaměřeny na znečištění ovzduší (zveřejněna v září 2005), ochranu a péči o mořské prostředí (říjen 2005), půdu (září 2006), udržitelné používání pesticidů (červenec 2006) a péči o městské prostředí (leden 2006).

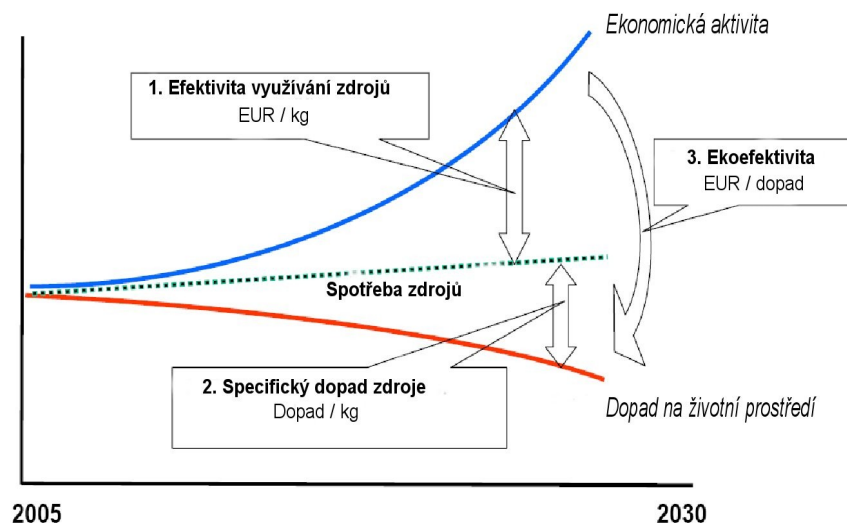
Strategie udržitelného využívání přírodních zdrojů

Cílem strategie udržitelného využívání přírodních zdrojů v Evropě je zajistit, aby negativní dopady spotřeby zdrojů nepřesáhly hranici maximální zatížitelnosti životního prostředí a zároveň aby byla postupně eliminována závislost ekonomického růstu na spotřebě zdrojů (tzv. decoupling).

Strategie v dlouhodobém výhledu 25 let počítá s řadou specifických opatření. Ta zahrnují např.:

- Vytvoření centra řízeného Evropskou komisí, které bude shromažďovat veškerá dostupná data o přírodních zdrojích a poskytovat je rozhodujícím subjektům
- Zřízení mezinárodní komise ve spolupráci s UNEP, která zajistí nezávislé expertní poradenství v oblasti globálního využívání zdrojů

- Přípravu národních plánů a programů pro jednotlivé členské státy EU, kterou bude řídit skupina na nejvyšší úrovni složená ze zástupců Evropské komise, členských států a dalších zainteresovaných subjektů
- Hodnocení dopadů využívání zdrojů na životní prostředí pro jednotlivá ekonomická odvětví jako součást akčních plánů, v souladu s ekonomickým růstem a politikou zaměstnanosti Evropských společenství
- Do roku 2008 příprava monitorovacích indikátorů pro průběžné cíle a hodnocení dosažených výsledků

Obr.: Indikátory použité v tematické strategii (zdroj: Informace pro zainteresované subjekty)

Strategie prevence a recyklace odpadů

Tato strategie vychází z premisy, že průběžně přijímaná opatření vyplývající z evropských směrnic a dalších právních předpisů zajišťují lepší hospodaření s odpady a vyšší podíl recyklace. Navzdory těmto opatřením vznikne ročně v EU cca. 1,3 mld. tun odpadu a jeho celkové množství roste stejným tempem jako ekonomika.

Strategie předpokládá přijetí navazujících legislativních opatření směřujících k systematickému řízení materiálových toků. Existující hierarchii odpadového hospodářství je třeba nahlížet jako jeden z možných způsobů nakládání s odpady, především proto, že různé způsoby zpracování odpadů mohou mít různý environmentální dopad. Obecným cílem strategie je inovovat odpadové hospodářství tak, aby se Evropská unie stala efektivně recyklujícím společenstvím z hlediska ekonomického i environmentálního.

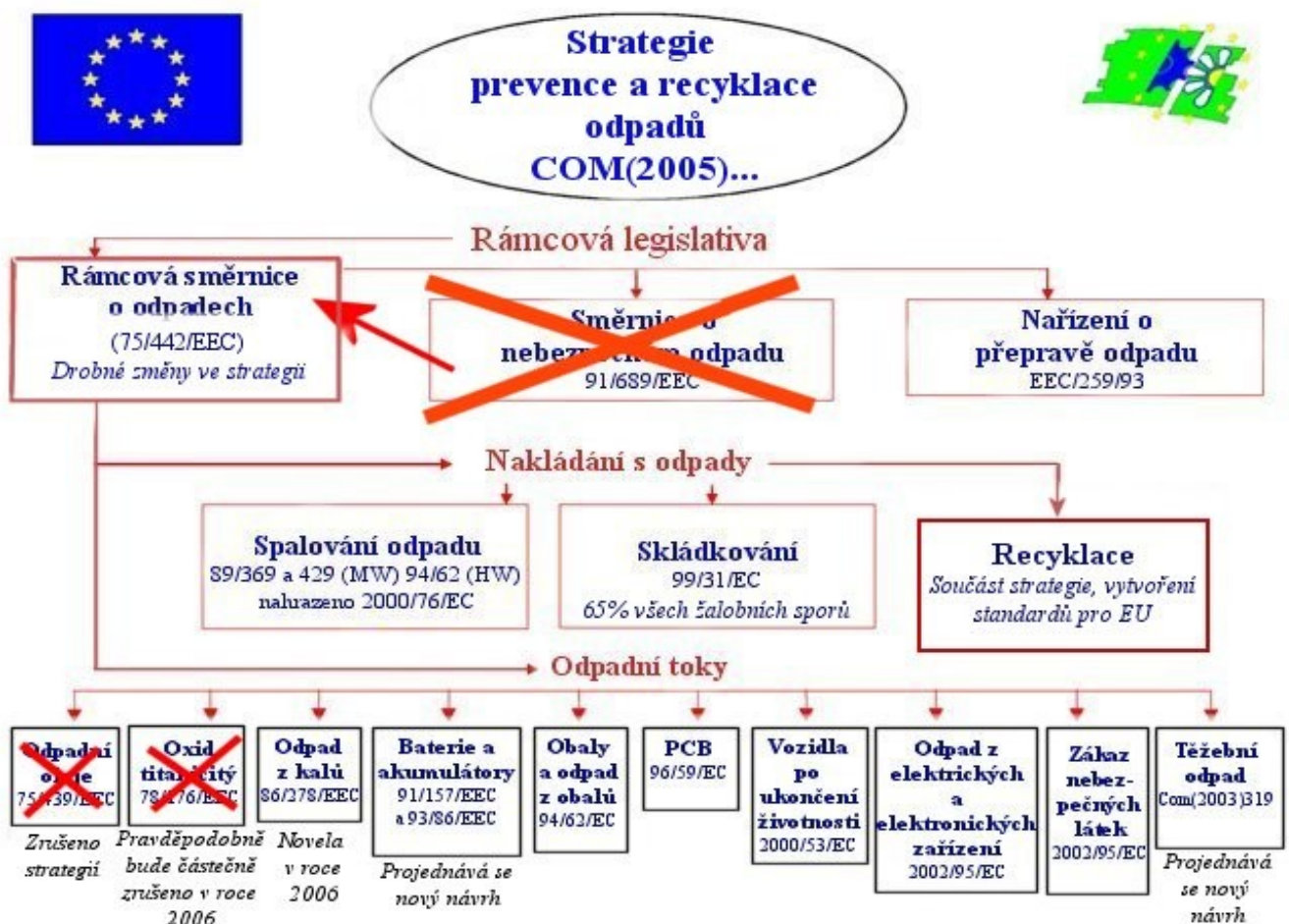
Nová strategie si vyžádá přijetí některých opatření, která budou mít přímý dopad na podnikatelské subjekty:

- Analýza životního cyklu se stane součástí rozhodovacích procesů
- Dojde ke zjednodušení, zpřehlednění a zefektivnění práva ES v oblasti odpadů (zjednodušení, modernizace a

aktualizace Rámcové směrnice o odpadech č.75/442/EEC a její sloučení se Směrnicí o nebezpečném odpadu č. 91/689/EEC; prosazování uvažování celého životního cyklu materiálů a výrobků; jasné definování momentu, kdy odpad přestává být odpadem, a pojmů *odstranění odpadu* a *opětovné využití odpadu*; nová definice pojmu *recyklace*; zjednodušená regulace přepravy odpadu podporující jeho opětovné využívání a recyklaci)

- Bude kladen větší důraz na prosazování legislativy a na úplnou implementaci ve všech členských státech
- Rozšíří se podpora aktivit jednotlivých států v oblasti prevence vzniku odpadů a bude blíže specifikována povinnost členských států vytvořit veřejně přístupné programy prevence v odpadovém hospodářství
- Dojde k vytvoření obecných referenčních standardů pro recyklaci
- Bude podpořeno širší využívání ekonomických nástrojů

(Pokračování na str.4)

(Pokračování ze str.3)

V rámci procesu přijímání nové legislativy ES již byla zveřejněna novelizace Rámcové směrnice o odpadech (Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o odpadech – COM(2005)/667). Jejím hlavním záměrem je změna stávající směrnice, která ale zachovává původní strukturu a základní opatření směrnice. Novela směřuje ke zpřesnění směrnice, nikoliv k jejímu komplexnímu přepracování. Např. některé definice platné Směrnice č.75/442/EEC nejsou zcela jednoznačné, což vytváří neshody a nejistotu v interpretaci některých klíčových opatření této směrnice. Důsledkem je, mimo jiné, velké množství sporů končících u Evropského soudního dvora. Většina soudních sporů se týkala definice odpadu a rozdílu mezi opětovným použitím odpadu a jeho likvidací. Některé dosavadní soudní výro-

ky způsobily nemalé obtíže podnikatelům, kteří byli nuceni přejít na komplikovanější způsoby opětovného využití odpadů.

Novelou navrhovaná opatření kladou větší důraz na technické normy jako součást změny strategie odpadového hospodářství. Význam technických norem pro jednotlivá odvětví je umocněn stanovením minimálních technických požadavků, jasným definováním pojmů opětovného využití a regenerace odpadu a stanovením kritérií pro likvidaci odpadu. Bez jasně definovaných technických norem by mohlo dojít ke snížení úrovně ochrany životního prostředí a k ohrožení fungování vnitřního trhu s recyklovanými materiály.

V příštím čtvrtletním bulletinu portálu **Eko-net** si, mimo jiné, přečtete:

- **O konečné podobě systému REACH**
- **O novinkách v programu EMAS**
- **O hierarchii v odpadovém hospodářství—strategický výhled EU**
- **O rozvoji eko-průmyslových služeb v Evropské unii**

<http://eko-net.cir.cz>

Kontakty:

Centrum inovací a rozvoje

Dittrichova 6

120 00 Praha 2

Tel.: 224 919 148

E-mail: cir@cir.cz

www.cir.cz

CIR

Centrum inovací a rozvoje o.s. (CIR) je nevládní nezisková organizace, jejíž hlavní náplní je ochrana životního prostředí ve výrobní i nevýrobní sféře. Hlavní aktivity CIR směřují do oblastí prevence znečištění, ekologie odpadového hospodářství, environmentálních technologií, inovací výrobků a služeb, environmentálního vzdělávání a systémů řízení.

Společným cílem všech projektů a činností realizovaných Centrem inovací a rozvoje je přispět k šíření a rozvíjení možností dosažení udržitelného rozvoje, jehož součástí je kromě ochrany životního prostředí také ekonomická prosperita a sociální odpovědnost.

Education and Culture

Leonardo da Vinci

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.